

УДК 658.65.012.8:339  
DOI: 10.60022/2(6)-23S

**Четербух Остап Юрійович**

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти  
Національний університет «Львівська політехніка», Україна

**Cheterbukh Ostop**

higher education applicant at the second (Master's) level

National University «Lviv Polytechnic», Ukraine

ORCID: 0009-0002-5884-2035

## ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПРИКЛАДІ ПІДПРИЄМСТВА

**Анотація.** Економічна безпека є важливою складовою для забезпечення успішного функціонування будь-якого суб'єкта фінансово-господарської діяльності, зокрема підприємства, незалежно від конкретного галузевого ринку, на якому воно здійснює своє функціонування. Варто зазначити, що система економічної безпеки підприємства забезпечує здатність прогнозувати, попереджувати та долати різноманітні негативні наслідки дестабілізуючого впливу як зовнішніх, так і внутрішніх загроз та ризиків в теперішньому і довгостроковому періодах. Встановлено, що основними функціями системи економічної безпеки підприємства є: моніторинг, інформаційно-аналітичне забезпечення, аналітична функція, конкурентна розвідка, контррозвідувальна діяльність, протидія рейдерству, організаційна функція. Встановлено, що основними етапами організації системи економічної безпеки підприємства є: визначення господарської діяльності підприємства; аналіз внутрішніх та зовнішніх загроз; визначення стратегії; аналіз заходів забезпечення економічної безпеки; розроблення моделі системи економічної безпеки; впровадження системи. Встановлено, що складовими організаційної структури забезпечення економічної безпеки підприємства є: планово-економічний відділ; виробничий відділ; технічні відділи головного механіка та енергетика; відділ постачання; відділ збуту; відділ праці та заробітної плати; бухгалтерія та фінансовий відділ.

**Ключові слова:** організація системи, економічна безпека, підприємство, етапи, складова, функція.

## THE THEORETICAL ASPECTS OF THE ORGANIZATION OF THE ECONOMIC SECURITY SYSTEM OF FINANCIAL AND ECONOMIC ACTIVITY ENTITIES ON THE EXAMPLE OF AN ENTERPRISE

**Abstract.** Economic security is an important component for ensuring the successful functioning of any financial and economic entity, in particular an enterprise, regardless of the specific industry market in which it operates. It is worth noting that the economic security system of an enterprise provides the ability to predict, prevent, and overcome various negative consequences of the destabilizing influence of both external and internal threats and risks in the current and long-term periods. It has been established that the main functions of the enterprise's economic security system are: monitoring, information and analytical support, analytical function, competitive intelligence, counterintelligence activities, countering raiding, and organizational function. It has been determined that the system of economic security of an enterprise is characterized by the following characteristics: openness, structure, polystructure, integrity and integrality, complementarity, emergence, purposefulness, manageability, synergy, and dynamism. It has been established that the main stages of organizing an enterprise's economic security system are: determining the enterprise's economic activity; analyzing internal and external threats; determining a strategy; analyzing measures to ensure economic security; developing a model of an economic security system; implementing the system. It has been established that the components of the organizational structure for ensuring the economic security of the enterprise are: planning and economic department; production department; technical departments of the chief mechanic and power engineer; supply department; sales department; labor and wages department;

*accounting and finance department. It is worth noting that the organizational structure for ensuring economic security may also contain other components that are necessary for the successful functioning of a specific financial and economic entity in the relevant industry market.*

**Keywords:** *system organization, economic security, enterprise, stages, component, function.*

**Постановка проблеми.** Економічна безпека суб'єктів фінансово-господарської діяльності, зокрема підприємств, є невід'ємною частиною їх сталого розвитку, оскільки забезпечує захист від різноманітних ризиків та загроз, які можуть виникати як в результаті внутрішніх факторів (неправильне управління, фінансові зловживання, проблеми з персоналом тощо), так і через зовнішні фактори (конкуренція, економічні кризи, зміни в законодавчій та регуляторній сфері та інше). Враховуючи зазначене, виникає необхідність щодо формування ефективної системи економічної безпеки, яка не тільки запобігає втратам та різноманітним ризикам і загрозам, а й сприяє підвищенню конкурентоспроможності та збереженню ресурсів підприємства. Складність організації такої системи полягає в постійній еволюції як зовнішніх, так і внутрішніх факторів, що, безумовно, потребує впровадження гнучких та інноваційних підходів щодо управління безпекою. Важливим є також розроблення методології як для своєчасного виявлення відповідних загроз, так і для оцінювання їхнього впливу на економічні процеси підприємства. В цьому контексті необхідно дослідити як ефективно інтегрувати інструменти щодо моніторингу як наявних, так і ймовірних ризиків і загроз, що дозволить не тільки реагувати на них, але і створити відповідні умови для унеможливлення, або, якщо їх неможливо уникнути, то для мінімізації можливих негативних наслідків в різних сферах діяльності підприємства. Таким чином, проблема організації системи економічної безпеки підприємства є актуальною і потребує глибокого дослідження існуючих підходів та розробки нових моделей, що забезпечують ефективне управління безпекою на всіх етапах функціонування підприємства.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** На дослідження аспектів організації системи економічної безпеки суб'єктів фінансово-господарської діяльності, зокрема підприємств, звертали свою увагу Мосцевенко К. Є. [1], Марченко О. Є. [2], Корнієнко Т. О. [3], Сафонік Н. П., Дудік А. О. [4], Дідик А. М., Кузьмін О. Є., Ортинський В. Л., Козаченко Г. В., Погорелов Ю. С., Ілляшенко О. В. [5], Дуб Б. С. [6], Грибіненко О. М. [7], Прохорова В., Крутова А., Дяченко К. [8], Штангрет І. А. [9], Іванюта Т. М. [10], Небава М. І., Міронова Ю. В. [11] та інші. Ці роботи охоплюють широкий спектр тем щодо дослідження аспектів організації системи економічної безпеки підприємства, а також її складових та особливостей. Організація системи економічної безпеки суб'єктів фінансово-господарської діяльності, не залежно від конкретного галузевого ринку, на якому вони здійснюють своє функціонування, є надзвичайно важливою складовою для їхньої успішної діяльності, оскільки вона: забезпечує захист від внутрішніх та зовнішніх загроз; забезпечує фінансову стабільність; забезпечує конкурентоспроможність та стратегічний розвиток; запобігає репутаційним ризикам; здійснює регулювання та дотримання чинного законодавства; здійснює управління різноманітними ризиками та загрозами.

**Метою статті** є поглиблення розуміння та представлення теоретичних аспектів організації системи економічної безпеки суб'єктів фінансово-господарської діяльності на прикладі підприємства, як важливого компонента їхнього успішного функціонування як в поточному періоді, так і для розвитку в майбутньому.

**Виклад основного матеріалу.** Під економічною безпекою підприємства можна вважати стабільний економічний стан підприємства, який враховує різноманітні фактори як внутрішнього, так і зовнішнього середовища, що не пов'язані із різними форс-мажорними ситуаціями. В публікації Мосцевенко К. Є. здійснено класифікацію факторів, які впливають на систему економічної безпеки, а саме: економічні, політичні, соціальні, технологічні, екологічні та юридичні [1, с.3-4]. Система економічної безпеки підприємства, як суб'єкта фінансово-господарської діяльності, - це комплекс взаємопов'язаних структурних елементів та заходів, які в сукупності забезпечують досягнення як стратегічних, так і тактичних цілей економічної безпеки підприємства та його здатність прогнозувати, попереджати та долати негативні наслідки дестабілізуючого впливу зовнішніх та внутрішніх загроз і ризиків як в поточному, так і довгостроковому періодах [2].

Головною метою створення системи економічної безпеки підприємства, безумовно, є забезпечення наявної ефективної фінансово-економічної діяльності підприємства, подальшого його розвитку шляхом своєчасного виявлення та запобігання або мінімізації, за неможливості їхнього

усунення, наявних та потенційних як зовнішніх, так і внутрішніх небезпек, ризиків та загроз. Як зазначено в публікації Корнієнко Т. В. «...за сферою життєдіяльності підприємства небезпеки і загрози можуть класифікувати наступним чином: небезпеки і загрози персоналу підприємства, фінансовим і матеріальним засобам, спрямовані на інформаційні ресурси, засоби та системи інформації і т.д.» [3, с.45]. Для досягнення зазначеної мети, система економічної безпеки підприємства повинна досягати наступні цілі: забезпечувати оптимальну конкурентоспроможність як продукції або послуг, які надає підприємство, так і самого підприємства на відповідному галузевому ринку; забезпечувати оптимальні показники фінансового стану підприємства; формувати та забезпечувати ефективну організаційну структуру управління економічною безпекою; забезпечувати підприємство працівниками високої кваліфікації та успішно реалізовувати їхній як інтелектуальний, так і творчий потенціал; гарантувати нормативно-правовий захист; здійснювати заходи щодо запобігання забрудненню навколишнього середовища; забезпечувати захист конфіденційної інформації та комерційної таємниці; забезпечувати безпеку як працівників, так і матеріальним цінностям підприємства [4].

Основні функції системи економічної безпеки підприємства представлено в таблиці 1

Таблиця 1

### Функції системи економічної безпеки підприємства

| Функція                              | Опис                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|--------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Моніторинг                           | Здійснення постійного спостереження за процесами та явищами як внутрішнього, так і зовнішнього середовища, встановлення умов в діяльності підприємства, за наявності яких ці процеси та явища можуть перетворитися на загрозу діяльності підприємства                   |
| Інформаційно-аналітичне забезпечення | Оброблення, сортування та форматування результатів моніторингу, а також підготовка інформації для аналізу та прогнозування.                                                                                                                                             |
| Аналітична                           | Визначення властивостей, ознак та відносин виявлених процесів та явищ, виявлення загроз діяльності підприємства, аналіз розвитку загроз, ймовірності їх реалізації, оцінювання наслідків реалізації загрози; попередній вибір способів захисту діяльності підприємства. |
| Конкурентна розвідка                 | Здійснення розвідувальної діяльності підприємства.                                                                                                                                                                                                                      |
| Контр розвідувальна діяльність       | Забезпечення захисту комерційної таємниці, конфіденційної інформації, недопущення витоку інформації, здійснення внутрішнього моніторингу.                                                                                                                               |
| Протидія рейдерству                  | Запобігання рейдерським атакам, боротьба із ворожими поглинаннями.                                                                                                                                                                                                      |
| Організаційна                        | Здійснення організації ухвалення відповідних управлінських рішень щодо безпеки забезпечувальної діяльності підприємства; розподіл компетенцій та координація дій структурних підрозділів.                                                                               |

*Джерело: складено автором на основі [5]*

Система економічної безпеки підприємства повинна здійснювати наступні завдання: своєчасно виявляти, попереджати, аналізувати, оцінювати та прогнозувати як наявні, так і потенційні ризики та загрози як внутрішнього, так і зовнішнього середовища; організовувати та здійснювати превентивні заходи щодо унеможливлення заподіяння шкоди підприємству; гарантувати безпеку функціональним складовим економічної безпеки підприємства; виробляти, аналізувати та ухвалювати обґрунтовані та оптимальні відповідні управлінські рішення щодо діяльності підприємства; здійснювати перевірку надійності працівників, партнерів, постачальників, клієнтів; не допускати на підприємстві діяльність розвідки конкурентів; протидіяти проникненню на підприємство злодіїв та шахраїв; забезпечувати захист баз даних підприємства та банківських рахунків; здійснення фізичної та технічної охорони матеріальних цінностей підприємства; забезпечувати юридичний захист як прав, так і інтересів працівників та підприємства; формувати продуктивне використання інформаційно-аналітичного та інноваційного забезпечення економічної безпеки підприємства; здійснювати контроль та вносити відповідні зміни у функціонування системи економічної безпеки підприємства з метою її покращення [6, с.9-10].

Системі економічної безпеки підприємства притаманні такі основні характеристики [7, с. 26; 8]:

- відкритість, яка характеризується взаємозв'язком системи із складовими зовнішнього середовища підприємства макро- та міроекономічного рівня;
- структурованість, яка характеризується наявністю та взаємодією структурних складових системи;
- цілісність та інтегральність, яка характеризується єдністю взаємозв'язків та взаємодією структурних елементів системи, що поєднанні спільною метою функціонування;

- компліментарність, яка характеризується властивістю взаємного доповнення структурних елементів системи;
- емерджентність, яка характеризується наявністю в системі особливих характеристик, які є відмінними від властивостей її структурних елементів;
- цілеспрямованість, яка характеризується орієнтованістю всіх складових системи на досягнення цілей щодо забезпечення економічної безпеки підприємства;
- керованість, яка характеризується здатністю керувати системою як комплексним об'єктом менеджменту відповідного підприємства;
- динамічність, яка характеризується змінами, розвитком та трансформаціями як її окремих елементів, так і системи, в цілому.

Варто зазначити, що система економічної безпеки підприємства, безумовно, повинна ґрунтуватись на таких принципах, як: законності, системності, безперервності, пріоритетності, економічної доцільності, взаємодії та координації всіх підрозділів підприємства. Основні етапи організації системи економічної безпеки суб'єктів фінансово-господарської діяльності, не залежно від конкретного галузевого ринку, на якому вони здійснюють своє функціонування, представлені в таблиці 2.

Таблиця 2

## Основні етапи організації системи економічної безпеки підприємства

| Етап                                            | Суть етапу                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Вивчення господарської діяльності підприємства  | На даному етапі формується комплексна модель господарської діяльності підприємства, зокрема, його цільового ринку, ресурсів та фінансових результатів, на убезпечення якої буде спрямована система економічної безпеки підприємства, що, звісно, повинна відповідати специфіці підприємства. |
| Аналізу внутрішніх та зовнішніх загроз          | На даному етапі здійснюється систематизація як наявних, так і потенційних типових загроз економічній безпеці підприємства, а також з'ясовуються заходи та способи щодо їхнього унеможливлення або зменшення впливу, за умови неможливості таких уникнути або нейтралізувати.                 |
| Визначення стратегії                            | На даному етапі відбувається визначення як стратегії, так і програми економічної безпеки підприємства, на реалізацію яких буде спрямована система економічної безпеки.                                                                                                                       |
| Аналіз заходів забезпечення економічної безпеки | На даному етапі відбувається проведення всебічного та все стороннього аналізу як заходів, так і способів забезпечення економічної безпеки підприємства, а також здійснюється аналіз їхньої ефективності.                                                                                     |
| Розроблення моделі системи економічної безпеки  | На даному етапі відбувається розроблення моделі системи економічної безпеки підприємства із урахуванням та визначенням її бюджету.                                                                                                                                                           |
| Впровадження                                    | На даному етапі відбувається впровадження вибраної моделі системи економічної безпеки на підприємстві.                                                                                                                                                                                       |

*Джерело: сформовано автором на основі [2, с. 79]*

Варто зазначити, що в табл. 2 представлено тільки основні етапи організації системи економічної безпеки підприємства, перелік яких, безумовно, може як доповнюватись, так і розширюватись з метою формування найкращого варіанту для конкретного підприємства, а також адаптації до відповідного галузевого ринку, на якому воно здійснює свою фінансово-господарську діяльність.

В публікації Штангрет І. А. здійснено ґрунтовні дослідження проблематики розвитку системи економічної безпеки підприємства та встановлено, що «...практичне застосування розробленої моделі підсистеми інформаційного забезпечення дасть можливість формувати інформаційну основу для розвитку системи економічної безпеки підприємства на основі відстеження тенденцій в цифровій трансформації економіки й підприємства, а також результатів безпекової діяльності», що, безумовно, є актуальним в сучасних економічних умовах, які стрімко розвиваються [9].

Організаційна структура забезпечення економічної безпеки підприємства, як суб'єкта фінансово-господарської діяльності, містить різноманітні складові, основні із яких для зручності представлення наведено в таблиці 3.

Таблиця 3

## Складові організаційної структури забезпечення економічної безпеки підприємства

| Складова                                          | Характеристика                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|---------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Планово-економічний відділ                        | Складає план аналітичної роботи щодо економічної безпеки та контроль за його виконанням; організовує методичне забезпечення як внутрішнього, так і зовнішнього аналізу економічної безпеки підприємства; займається організацією та узагальненням результатів комплексного аналізу безпеки підприємства та його підрозділів; здійснює дослідження можливостей потенційного забезпечення економічної безпеки в майбутньому; розробляє заходи щодо ефективних витрат ресурсів на забезпечення економічної безпеки підприємства. |
| Виробничий відділ                                 | Аналізує випуск продукції основними цехами в натуральному вираженні виконання плану випуску продукції за обсягом та асортиментом, ритмічність виробництва, підвищення якості продукції; здійснює впровадження нової техніки та технологій, витрати матеріальних ресурсів; розробляє заходи щодо скорочення трудомісткості виготовлення продукції; вирішує питання технічної та організаційної підготовки виробництва тощо [10].                                                                                               |
| Технічні відділи головного механіка та енергетика | Аналізують: безпечність стану експлуатації машин, устаткування та обладнання; виконання планів-графіків ремонту, обслуговування та модернізації обладнання, устаткування, машин; якість та собівартість ремонтів; повноту використання устаткування та виробничої потужності; раціональність споживання енергоресурсів.                                                                                                                                                                                                       |
| Відділ постачання                                 | Контролює: своєчасність та якість матеріально-технічного забезпечення виробництва; виконання плану постачань за обсягом, номенклатурою, термінами, якістю; станом та збереженістю складських запасів; дотримання норм відпустки матеріалів; транспортно-заготівельні витрати; фактичну вартість матеріальних ресурсів [10].                                                                                                                                                                                                   |
| Відділ збуту                                      | Аналізує: виконання договірних зобов'язань та планів постачань продукції споживачам за обсягом, якістю, термінами, номенклатурою; виконання плану реалізації продукції та витрат на неї; контролює дотримання норм складських запасів та збереженість готової продукції; вивчає ринок збуту та раціональність господарських зв'язків.                                                                                                                                                                                         |
| Відділ праці та заробітної плати                  | Аналізує: рівень організації праці; чисельність персоналу за всіма категоріями та професіями підприємства та його структурних підрозділів; рівень використання робочого часу; витрати фонду заробітної плати; ефективність форм і систем оплати та стимулювання праці; рівень продуктивності праці.                                                                                                                                                                                                                           |
| Бухгалтерія та фінансовий відділ                  | Аналізує: виконання кошторисів загально-виробничих та адміністративних витрат, а також витрат на збут; кошторис витрат на виробництво; собівартість реалізованої продукції; виконання плану прибутку та його використання; бухгалтерського балансу; фінансового стану; витрати оборотних коштів та спеціальних фондів. А також контролює фінансовий стан та платоспроможність підприємства.                                                                                                                                   |

*Джерело: сформовано автором на основі [11, с.21-22]*

Поряд із тим, варто зазначити, що організаційна структура забезпечення економічної безпеки підприємства, як суб'єкта фінансово-господарської діяльності, може доповнюватися, розширюватися та змінюватися іншими складовими, а також об'єднуватися залежно як від спеціалізації діяльності конкретного підприємства, так і від відповідного галузевого ринку, на якому воно функціонує.

**Висновки.** Стабільне функціонування підприємства, як суб'єкта фінансово-господарської діяльності, безумовно, залежить від різноманітних факторів, зокрема, від специфіки його діяльності та від конкретного галузевого ринку, на якому воно здійснює свою підприємницьку діяльність. Для забезпечення економічної безпеки підприємства необхідно приділити особливу увагу організації її системи. В процесі розроблення організації системи економічної безпеки підприємства потрібно ретельно дослідити кожен відповідний етап, а також здійснити конкретні управлінські рішення щодо їхньої реалізації. Організаційна структура забезпечення економічної безпеки підприємства, безумовно, складається із різноманітних складових, які характеризуються відповідними параметрами та здійснюють свої конкретні функціональні обов'язки. Структура організації системи економічної безпеки підприємства, звісно, може містити різні складові, які є необхідні для успішного функціонування конкретного суб'єкта фінансово-господарської діяльності на відповідному галузевому ринку.

### Література

1. Мосцевенко К. Є. Характеристика факторів, які впливають на систему економічної безпеки суб'єктів підприємницької діяльності. *Академічні візії*. 2024, № 27. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.11402110> (дата звернення: 12.08.2025).
2. Марченко О. С. Економічна безпека підприємства: навч. посіб. Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2022. 246 с.
3. Корнієнко Т. О. Вплив загроз та ризиків на формування системи економічної безпеки

підприємства. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія «Економічні науки»*. 2022, № 4. С. 43-48. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2022-4-7987> (дата звернення: 12.08.2025).

4. Сафонік Н. П., Дудік А. О. Особливості формування системи економічної безпеки авіапідприємств в умовах трансформаційних перетворень. *Економіка та суспільство*. 2022, № 46. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-9> (дата звернення: 12.08.2025).

5. Дідик А. М., Кузьмін О. Є., Ортинський В. Л., Козаченко Г. В., Погорелов Ю. С., Ілляшенко О. В. Економічна безпека підприємства. Львів : НУ «Львівська політехніка», ТЗОВ «Видавнича група «Бухгалтери України», 2019. 624 с.

6. Дуб Б. С. Система економічної безпеки підприємства: поняття та структура. *Управління проектами та розвиток виробництва*. 2016, № 4 (60). С. 5-18. URL: [https://nbuv.gov.ua/UJRN/Uprv\\_2016\\_4\\_3](https://nbuv.gov.ua/UJRN/Uprv_2016_4_3) (дата звернення: 12.08.2025).

7. Грибіненко О. М. Концептуальні моделі економічної безпеки як поліструктурної системи. *ECONOMICS*. 2020, № 2. С. 22-29. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.3976834> (дата звернення: 12.08.2025).

8. Прохорова В., Крутова А., Дяченко К. Економічна безпека підприємств України в умовах дестабілізаційного розвитку. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія Економіка*. 2022, № 14 (28). DOI: [https://doi.org/10.33296/2707-0654-14\(28\)-10](https://doi.org/10.33296/2707-0654-14(28)-10) (дата звернення: 12.08.2025).

9. Штангрет І. А. Інформаційне забезпечення розвитку системи економічної безпеки промислового підприємства в умовах цифрової трансформації економіки. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2023, № 41. С. 110-115. DOI: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.41-17> (дата звернення: 12.08.2025).

10. Іванюта Т. М. Економічна безпека підприємства: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури. 2009. 256 с.

11. Небава М. І., Міронова Ю. В. Економічна безпека підприємства. Вінниця : ВНТУ. 2017. 75 с.

## References

1. Mostsevenko K. Ye. (2024) Kharakterystyka faktoriv, yaki vplyvaiut na systemu ekonomichnoi bezpeky subiektiv pidpriemnytskoi diialnosti. [Characteristics of factors that influence the economic security system of business entities]. *Akademichni vizii*. vol 27. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.11402110> (accessed August 12, 2025).

2. Marchenko O. S. (2022) Ekonomichna bezpeka pidpriemstva: navch. posib. Nats. yuryd. un-t im. Yaroslava Mudrovoho. Kharkiv: Pravo. 246 p.

3. Korniienko T. O. (2022) Vplyv zahroz ta ryzykiv na formuvannia systemy ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva. [The impact of threats and risks on the formation of the enterprise's economic security system]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Internauka». Seriiia «Ekonomichni nauky»*. vol 4. pp. 43-48. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2022-4-7987> (accessed August 12, 2025).

4. Safonik N. P., Dudik A. O. (2022) Osoblyvosti formuvannia systemy ekonomichnoi bezpeky aviapidpriemstv v umovakh transformatsiinykh peretvoren. [Peculiarities of the formation of the system of economic security of aviation enterprises in the conditions of transformational changes]. *Ekonomika ta suspilstvo*. vol 46. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-9> (accessed August 12, 2025).

5. Didyk A. M., Kuzmin O. Ye., Ortynskyi V. L., Kozachenko H. V., Pohorelov Yu. S., Illiashenko O. V. (2019) Ekonomichna bezpeka pidpriemstva. [Economic security of the enterprise]. Lviv : NU «Lvivska politekhnikha», TzOV «Vydavnycha hrupa «Bukhhaltery Ukrainy». 624 p.

6. Dub B. S. (2016) Systema ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva: poniattia ta struktura. [The system of economic security of an enterprise: concept and structure]. *Upravlinnia proektamy ta rozvytok vyrobnytsva*. vol 4 (60). p. 5-18. URL: [https://nbuv.gov.ua/UJRN/Uprv\\_2016\\_4\\_3](https://nbuv.gov.ua/UJRN/Uprv_2016_4_3) (accessed August 12, 2025).

7. Hrybinenko O. M. (2020) Kontseptualni modeli ekonomichnoi bezpeky yak polistrukturnoi systemy. [Conceptual models of economic security as a polystructural system]. *ECONOMICS*. 2020, vol 2. pp. 22-29. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.3976834> (accessed August 12, 2025).

8. Prokhorova V., Krutova A., Diachenko K. (2022) Ekonomichna bezpeka pidpriemstv Ukrainy v umovakh destabilizatsiinoho rozvytku. [Economic security of Ukrainian enterprises in conditions of destabilizing development]. *Adaptyvne upravlinnia: teoriia i praktyka. Seriiia Ekonomika*. vol 14 (28). DOI: [https://doi.org/10.33296/2707-0654-14\(28\)-10](https://doi.org/10.33296/2707-0654-14(28)-10) (accessed August 12, 2025).

9. Shtanhret I. A. (2023) Informatsiine zabezpechennia rozvytku systemy ekonomichnoi bezpeky promyslovoho pidpriemstva v umovakh tsyfrovoy transformatsii ekonomiky. [Information support for the

development of the economic security system of an industrial enterprise in the context of digital transformation of the economy]. *Skhidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnia*. vol 41. pp. 110-115. DOI: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.41-17> (accessed August 12, 2025).

10. Ivaniuta T. M. (2009) *Ekonomichna bezpeka pidpriemstva: navch. posib.* [Economic security of the enterprise]. Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury. 256 p.

11. Nebava M. I., Mironova Yu. V. (2017) *Ekonomichna bezpeka pidpriemstva.* [Economic security of the enterprise]. Vinnytsia : VNTU. 75 p.